

TAUSTE

TOUCHER

VUE

GOÛT

DZIRDE

REDZE

OUÏE

TOUCHER

DZIRDE

GARŠA

GOÛT

VUE

TAUSTE

REDZE

OUÏE

GARŠA

## LEKCIJU CIKLS PAR ARHITEKTŪRU, MANTOJUMU UN AINAVU

CYCLE DE CONFÉRENCES EN ARCHITECTURE,  
PATRIMOINE ET PAYSAGE

### DZIRDE: SKAŅA PILSĒTVIDĒ UN ARHITEKTŪRĀ

2013.gada 4.aprīlis 10.00-16.00 Rīga – Latvijas Radio 1.studija, Doma laukumā 8

### GARŠA: MŪSDIENU ARHITEKTŪRAS UN KULTŪRAS MANTOJUMA DIALOGS

2013.gada 25.aprīlis 10.00-13.00 Rīga – Latvijas Mākslas akadēmijas II korpuss, Kalpaka bulvārī 13

### TAUSTE: MATERIĀLS ARHITEKTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANĀ UN PIELĀGOŠANĀ MŪSDIENU VAJADZĪBĀM

2013.gada 9.maijs 10.00-13.00 Rīga – Latvijas Kultūras akadēmija, Zirgu Pasts, Dzirnau ielā 46  
2013.gada 10.maijs 11.00-15.00 Kuldīga – Kuldīgas Sinagogas Mākslas nama semināru zāle, 1905. gada ielā 6

### REDZE: KULTŪRVĒSTURISKĀ AINAVA, TĀS KVALITĀTES SAGLABĀŠANĀ UN ATTĪSTĪBA

2013.gada 30.maijs 10.00-13.00 Sigulda – Turaidas muzejrezervāts, Turaidas ielā 10

INSTITUT FRANÇAIS DE LETTONIE - Elizabetes iela 59, RĪGA

[www.institut-francais.lv](http://www.institut-francais.lv)



International Council on  
Monuments and Sites  
Conseil International  
des Monuments et des Sites



# LEKCIJU CIKLS PAR ARHITEKTŪRU, KULTŪRAS MANTOJUMU UN AINAVU

## DZIRDE-GARŠA-TAUSTE-REDZE

Francijas institūts Latvijā, ICOMOS Latvija un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un Francijas Kultūras un komunikāciju ministrijas atbalstu piedāvā četru lekciju ciklu veltītu arhitektūrai, kultūras mantojumam un ainavai.

L'institut français de Lettonie, l'ICOMOS Lettonie et l'inspection nationale du patrimoine de Lettonie proposent un cycle de quatre conférences en architecture, patrimoine et paysage, avec le soutien de *Valsts Kultūrkapitāla fonds* et du ministère de la culture et de la communication.

## 1 DZIRDE: SKAŅA PILSĒTVIDĒ UN ARHITEKTŪRĀ

### L'OUÏE : LES SONS DANS LE MILIEU URBAIN ET EN ARCHITECTURE

2013.gada 4.aprīlis 10.00-16.00

Rīga – Latvijas Radio 1.studija, Doma laukumā 8

Laika gaitā skaņa un akustika ir kļuvusi par vienu no galvenajām arhitektus un pilsētplānotājus interesējošām tēmām. Seno laiku zinātne – akustika, kura galvenokārt pēta telpas, kas paredzētas skatuves mākslām, mūsdienās pievērsusies arī skaņas izmantošanai ikdienas dzīvē. Skaņas izmantošanas un lomas dažādie aspekti tad arī tiks aplūkoti semināra ietvaros, pievēršoties trīs pamattēmām.

Moderatori: Juris Dambis, VKPAI vadītājs, un Olīvijs Leruā, Francijas vēstniecības Latvijā zinātnes atašējs.

#### Tēma 1 | Skaņa pilsētvidē

Žans Pols Tibo, Nacionālā Zinātniskās pētniecības centra pētnieks socioloģijā un pilsētplānošanā, un Maksims Senteļevs, arhitekts un skaņu mākslinieks



Skaņas pilsētvidē kompleksais raksturs mūsdienās ir atzīts. Pēdējo gadu laikā veiktie pētījumi ir parādījuši, ka skaņas loma jāaplūko ņemot vērā visus faktoros un mijiedarbības, kas to ietekmē, īpašu vērību pievēršot fizisko vai akustisko datu apkopošanai ar socioloģiskiem vai kultūrvēsturiskiem parametriem.

#### Aplūkotās tēmas:

- ◆ Skaņas pilsētā un tās izpratne
- ◆ Skaņainavas kartēšana
- ◆ Cilvēka un vides attiecības, to mijiedarbība

#### Tēma 2 | Skaņa publiskās vietās

Franks Puasons, Francijas nacionālās Dzelzceļa kompānijas (SNCF), pasažieru komforta un dzelzceļa izpētes departamenta vadītāja vietnieks



Saskaņā ar skaņas vides pētījumiem, lietotāji var atpazīt vietu, pateicoties tās skaņu fona īpatnībām. Kā panākt, lai stacijas pasažieri iegūst visu nepieciešamo informāciju ar skaļruņu starpniecību, neskatoties uz skaņu fona stacijā intensitāti?

#### Aplūkotās tēmas:

- ◆ Informatīvā skaņa publiskās vietās
- ◆ Akustiskais komforts dzelzceļa stacijā
- ◆ Lielas Parīzes dzelzceļa stacijas skaņas dizains

#### Tēma 3 | Akustikas arhitektūra koncertzālēs

Žans Dominiks Polaks, akustiķis, Pjēra un Marī Kirī universitātes profesors, un Juris Poga, arhitekts



Akustikas jēdzienam ir fundamentāla nozīme, ja runa ir par visprestīžāko koncertzāļu projektu īstenošanu un vēsturisko ēku, kas iekļautas kultūras mantojuma sarakstā, renovācijā.

#### Aplūkotās tēmas:

- ◆ Tehniskais un teorētiskais pamats koncertzāles akustikas nodrošināšanai
- ◆ Koncertzāļu ar labu akustiku piemēri
- ◆ Akustiskie risinājumi vēsturisko ēku renovācijā

4 avril 2013, de 10h00 à 16h00

Rīga – Studio de la Radio de Lettonie, 8 place du Dôme

La problématique acoustique est devenue une des préoccupations majeures des architectes et urbanistes au fil du temps. L'acoustique, science antique dont la source est l'étude des lieux dédiés aux spectacles, a évolué vers des applications plus en phase avec la vie quotidienne que ce séminaire propose d'évoquer.

La modération de ce séminaire composé de trois tables rondes sera assurée par M. Juris Dambis, chef de l'inspection nationale du patrimoine, et Mme Olivia Leroy, attachée scientifique près l'Ambassade de France en Lettonie.

#### 1<sup>ère</sup> thématique | La perception sonore dans le milieu urbain

par Jean-Paul Thibaud, chercheur au CNRS en sociologie et urbanisme, et Maksims Senteļevs, architecte et artiste du son

La complexité de l'environnement sonore urbain est aujourd'hui reconnue. L'évolution récente des recherches a montré qu'on ne peut désormais plus l'aborder sans tenir compte de la multiplicité des facteurs et interactions qui s'y jouent, en particulier sans croiser des données physiques ou acoustiques avec des données sociologiques ou culturelles.

#### Thèmes développés :

- ◆ Perception et compréhension de la ville par le son
- ◆ Cartographie du paysage sonore
- ◆ Relations et interactions environnement-homme

#### 2<sup>ème</sup> thématique | L'acoustique dans les lieux publics

par Franck Poisson, adjoint au chef de département physique ferroviaire et confort de la société nationale des chemins de fer français (SNCF)

Selon des études de perception de l'ambiance sonore, les usagers sont capables de reconnaître un espace grâce à leur sensibilité auditive. Comment inclure des informations utiles pour les usagers d'une gare, par exemple, alors que l'ambiance sonore y est prépondérante ?

#### Thèmes développés :

- ◆ Signalétique sonore des lieux publics
- ◆ Caractérisation du confort acoustique d'une gare
- ◆ Design sonore d'une grande gare parisienne

#### 3<sup>ème</sup> thématique | L'acoustique architecturale dans les bâtiments à vocation musicale

par Jean-Dominique Polack, chercheur en acoustique et professeur à l'Université Pierre et Marie Curie, et Juris Poga, architecte

Les notions d'acoustique architecturale sont fondamentales et permettent la maîtrise de la conception de salles les plus prestigieuses et de la rénovation de bâtiments historiques classés.

#### Thèmes développés :

- ◆ Notions techniques et théoriques pour la conception d'une salle
- ◆ Présentation de salles de spectacles emblématiques
- ◆ Solutions acoustiques dans les bâtiments historiques rénovés



## 2 | GARŠA: MŪSDIENU ARHITEKTŪRAS UN KULTŪRAS MANTOJUMA DIALOGS LE BON GOÛT : ARCHITECTURE MODERNE VS PATRIMOINE CULTUREL

2013.gada 25.aprīlis 10.00-13.00

Rīga – Latvijas Mākslas akadēmijas II korpuss, Kalpaka bulvārī 13 (ieeja no pagalma)

25 avril 2013, de 10h00 à 13h00

Riga – Académie des Beaux-arts de Lettonie, bâtiment 2, 13 Boulevard Kalpaka

Lekcijas veltītas mūsdienu arhitektūras un kultūras pieminekļu dialogam. Veiksmīga arhitektoniska iekļaušanās kultūrvēsturiski nozīmīgā vides kontekstā ir aktuāls jautājums Rīgas pilsētai, jo īpaši tāpēc, ka tās vēsturiskais centrs iekļauts UNESCO Pasaules kultūras mantojumā sarakstā.



Cette conférence abordera la problématique fondamentale de l'insertion de monuments contemporains dans un environnement historique, problématique sensible en Lettonie, et plus particulièrement à Riga, puisqu'une partie de la ville est classée au patrimoine mondial de l'UNESCO.

Mūsdienu arhitektūra aizsargātā teritorijā vai blakus vēstures piemineklim tieši vai netieši veido dialogu ar kultūras un arhitektūras mantojumu. Mūsdienu arhitektūras un pilsētplānošanas projektiem jāiekļaujas vēsturiskajā vidē un jāatbilst augstas kvalitātes nosacījumiem. Dažkārt panāktais rezultāts ir izcilis!

### Lektori:

- ♦ Jānis Dripe, arhitekts, Latvijas Kultūras ministres padomnieks
- ♦ Lups Davezaks de Kasterā, arhitekts, Francijas Kultūras mantojuma arhitektu asociācijas biedrs
- ♦ Andis Silis, arhitekts

### Aplūkotās tēmas:

- ♦ Garšas alķīmija mūsdienu arhitektūrā
- ♦ Arhitektoniska iekļaušanās kultūrvēsturiski nozīmīgā vidē
- ♦ Veiksmīgi mūsdienu arhitektūras un kultūras mantojuma dialoga piemēri

Qu'elle s'inscrive dans un espace protégé ou aux abords d'un monument historique, la création architecturale côtoie nécessairement le patrimoine architectural. Les créations et aménagements contemporains doivent répondre à des conditions strictes d'insertion et d'excellence, pouvant mener à de remarquables réalisations.

### Intervenants :

- ♦ Janis Dripe, architecte et conseiller de la Ministre de la culture de Lettonie
- ♦ Loup d'Avezak de Castera, architecte et membre de l'association des architectes du patrimoine
- ♦ Andis Silis, architecte

### Thèmes développés :

- ♦ L'alchimie du goût dans l'architecture contemporaine
- ♦ Réalisations architecturales en milieu contraint
- ♦ Exemples d'insertion urbaine

## 3 | TAUSTE: MATERIĀLS ARHITEKTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANĀ UN PIELĀGOŠANĀ MŪSDIENU VAJADZĪBĀM LE TOUCHER : PRÉSERVATION DE L'ARCHITECTURE EN BOIS ET ADAPTATION DE CE MATÉRIAU AUX BESOINS D'AUJOURD'HUI

Koka arhitektūra ir Latvijas kultūras un arhitektūras mantojuma nozīmīga daļa, kurai nepieciešama īpaša pieeja un uzmanība, domājot par koka ēku pielāgošanu mūsdienu dzīves kvalitātes prasībām. Neskatoties uz plaši pieejamiem mūsdienu materiāliem, koks Latvijā vēl arvien ir plaši sastopams - 45 % Latvijas teritorijas klāj meži un kokrūpniecība ir viena no rūpniecības pamatnozārēm.

2013.gada 9.maijs 10.00-13.00

Rīga – Latvijas Kultūras akadēmija, Zirgu Pasts, Dzirnau ielā 46



L'architecture en bois, patrimoine architectural important et très présent en Lettonie, nécessite des traitements spécifiques et requiert une attention toute particulière pour être adaptée aux besoins actuels. Malgré l'attrait vers des matériaux nouveaux, le bois reste omniprésent en Lettonie dont la surface forestière recouvre 45 % du territoire et dont l'activité industrielle est toujours plus dynamique.

9 mai 2013, de 10h00 à 13h00

Riga – Académie de la Culture de Lettonie, Zirgu Pasts, 46 rue Dzirnau

Kokam kā materiālam piemīt lieliskas termo un mehāniskās izturības īpašības, tas ilgi kalpo un ir īpaši nozīmīgs mūsdienās, domājot par ekoloģiju un ilgtspējīgu attīstību. Lekcijas veltītas koka mantojuma saglabāšanas problemātikai, tā pielāgošanai mūsdienu prasībām. Tās iepazīstinās ar koka ēku autentiskumu un daudzveidību Latvijā.

### Lektori:

- ♦ Pēteris Blūms, arhitekts, VKPAI eksperts
- ♦ Filips Madeks, arhitekts, dzejnieks, balvas « Global award for sustainable architecture » 2012 laureāts

### Aplūkotās tēmas:

- ♦ Vēsturisko koka ēku kultūrvēsturiskais patiesums
- ♦ Koka ēku autentiskums un daudzveidība Latvijā
- ♦ Koka ēku mantojuma saglabāšana
- ♦ Koka ēku pielāgošana mūsdienu dzīves kvalitātes prasībām

Le bois nécessite d'être adapté aux exigences actuelles mais possède des caractéristiques remarquables en termes de résistances thermiques et mécaniques, de durabilité, et même d'écologie. Cette conférence abordera la problématique des matériaux en bois à travers le caractère authentique et la diversité des bâtiments en bois en Lettonie.

### Intervenants :

- ♦ Peteris Blums, architecte et expert de l'inspection nationale du patrimoine
- ♦ Philippe Madec, architecte, poète, lauréat 2012 du « Global award for sustainable architecture »

### Thèmes développés :

- ♦ Originalité culturelle et historique des bâtiments en bois
- ♦ Authenticité et diversité des bâtiments en bois en Lettonie
- ♦ Préservation du patrimoine en bois
- ♦ Adaptation du patrimoine en bois aux exigences actuelles en termes de qualité de vie

2013.gada 10.maijs 11.00-15.00

Kuldīga – Kuldīgas Sinagogas Mākslas nama semināru zāle,  
1905. gada ielā 6



10 mai 2013, de 11h00 à 15h00

Kuldīga – salle de conférence de la maison des arts de la  
synagogue de Kuldīga, 6 rue de l'année 1905

Seminārs notiks Kuldīgā, pilsētā, kas 2008. gadā ieguva Eiropas Mantojuma zīmi. Kuldīga ir vienīgā pilsēta Latvijā, kurā no 2010. gada darbojas pašvaldības atbalstīts Restaurācijas centrs. Tas sniedz konsultācijas iedzīvotājiem par koka durvju, logu un mēbeļu atjaunošanu.

#### Lektori:

- ♦ Jānis Lejnīeks, arhitekts, projekta « Koka Rīga » koordinators
- ♦ Pēteris Blūms, arhitekts, VKPAI eksperts
- ♦ Dagnija Baltiņa, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekrētāre
- ♦ Filips Madeks, arhitekts, dzejnieks, balvas « Global award for sustainable architecture » 2012 laureāts

#### Aplūkotās tēmas:

- ♦ Senu koka ēku autentiskums un dažādība Latvijā
- ♦ Kultūras mantojuma aizsardzība
- ♦ Privātās iniciatīvas un jaunas pieejas kultūras mantojuma saglabāšanā
- ♦ Projekta „Koka Rīga„ īstenošana, koka ēku renovācijas centra atvēršana 2013. gadā

Ce séminaire se tiendra à Kuldīga, ville qui porte, depuis 2008, le label du patrimoine européen. C'est la seule ville en Lettonie qui possède un centre de restauration municipal, créé en 2010, pour soutenir les actions des habitants dans la rénovation de portes, fenêtres et meubles en bois.

#### Intervenants :

- ♦ Janis Lejnīeks, architecte, coordinateur du projet « Riga en bois »
- ♦ Peteris Blums, architecte et expert de l'inspection nationale du patrimoine
- ♦ Dagnija Baltina, secrétaire générale du Comité national de l'UNESCO
- ♦ Philippe Madec, architecte, poète, lauréat 2012 du « Global award for sustainable architecture »

#### Thèmes développés :

- ♦ Authenticité et diversité des bâtiments en bois en Lettonie
- ♦ Protection du patrimoine culturel
- ♦ Initiatives privées dans le domaine de la conservation du patrimoine et nouvelles visions du patrimoine
- ♦ Mise en œuvre du projet « Riga en bois » et ouverture en 2013 d'un centre de rénovation des maisons en bois

## 4 | REDZE: KULTŪRVĒSTURISKĀ AINAVA, TĀS KVALITĀTES SAGLABĀŠANA UN ATTĪSTĪBA LA VUE : PAYSAGE HISTORIQUE, PRÉSERVATION ET DÉVELOPPEMENT DE SES QUALITÉS

2013.gada 30.maijs 10.00-13.00

Sīgūlda – Turaidas muzejrezervāts, Turaidas ielā 10

Seminārs veltīts kultūrainavas aizsardzības problemātikai un kultūrvēsturiskas ainavas kvalitātes kritērijiem. Tajā būs iespējams salīdzināt Latvijas un Francijas kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas politiku un pieeju ainavas aizsardzībā.



Latvijai ir izdevies nosargāt savu ainavu, kura pašlaik ekonomisku un ar energoresursiem saistītu iemeslu dēļ ir apdraudēta. Seminārs notiks īpašā vietā – Turaidas muzejrezervātā, kas atrodas Gaujas Nacionālā parka centrā. GNP, kas ir pirmais Latvijā, izveidots 1973. gadā ar mērķi aizsargāt īpašo dabas vidi. Tas izceļas ne tikai ar savu faunas un floras bagātību, bet arī ar īpašo kultūrvēsturisko mantojumu: 500 kultūras pieminekļi atrodami 92 000 ha parka teritorijas.

#### Lektori:

- ♦ Sibilla Madlēna-Bo, Francijas valsts arhitekte, Endras un Luāras teritoriālā Arhitektūras un kultūras mantojuma dienesta vadītāja
- ♦ Juris Dambis, VKPAI vadītājs
- ♦ Aija Melluma un Anita Zariņa, Dr. geogr. un ainavu speciālistes
- ♦ Anna Jurkāne, Turaidas muzejrezervāta direktore

#### Aplūkotās tēmas:

- ♦ Kultūrvēsturiskas ainavas kvalitātes definīcija
- ♦ Redzamais un reprezentatīvais Latvijas ainavā
- ♦ Luāras ielejas kultūras mantojums – pasaules kultūras mantojuma sastāvdaļa, tā saglabāšana
- ♦ Turaidas muzejrezervāta nākotnes ieceres

30 mai 2013, de 10h00 à 13h00

Sīgūlda – Musée-réserve de Turaida, 10 rue Turaidas

Ce séminaire est consacré à la problématique de la protection du paysage historique et aux critères de définition de la qualité d'un tel paysage. Il permettra de comparer politiques et approches en France et en Lettonie.

La Lettonie a réussi à préserver son paysage mais pour des raisons économiques et énergétiques, celui-ci est menacé. L'événement va prendre une dimension singulière en se déroulant au Musée-Réserve de Turaida, site historique situé au cœur du parc national de la Gauja, premier parc national de Lettonie fondé en 1973 pour la protection de l'environnement. Le parc national de la Gauja est reconnu pour la diversité de sa faune et sa flore mais aussi pour son patrimoine culturel et historique : 500 monuments sont répertoriés sur les 92 000 ha du site.

#### Intervenants :

- ♦ Sibylle Madelain-Beau, architecte des bâtiments de France, chef du service territorial de l'architecture et du patrimoine en Indre et Loire
- ♦ Juris Dambis, chef de l'inspection nationale du patrimoine
- ♦ Aija Melluma et Anita Zarina, docteurs en géographie et spécialistes du paysage
- ♦ Anna Jurkane, directrice du Musée-réserve de Turaida

#### Thèmes développés :

- ♦ Définition des critères qualitatifs d'un paysage historique
- ♦ Le visible et le représentatif dans le paysage, et plus particulièrement dans le paysage letton
- ♦ Le patrimoine mondial du Val de Loire et sa préservation
- ♦ Projets développés par le Musée-réserve de Turaida

